

фанатизма), свѣтското образование и свободното, естествено устройство въ стопанската област (като последовател на физиократа Кене), въ историческитѣ си разсждения той попада на закона за тритѣ състояния или тритѣ периода на социалната динамика, формулирани по-късно отъ Огюстъ Конта („Cours de philosophie positive“, 1830—1842) като теологически, метафизически и позитивенъ периодъ. Именно, отначало човѣчеството отдава явленията въ природата на невидими и всесилни същества, боговетѣ; после, когато се вижда несъстоятелността на тѣзи мисли, причинитѣ се търсятъ въ отвлѣчени понятия, които въ сжщностъ не ѱобясняватъ нищо; най-сетне, при напреднало познание, се откриватъ механическитѣ закони и се идва до хипотези, които могатъ да се изкажатъ математически и да се провѣрятъ чрезъ опита. Прогресътъ означава тукъ, споредъ Тюрго („Second discours sur l'histoire universelle“ отъ 1750 г.), подчинение на въображението подъ наблюдението, отстраняване на априорнитѣ идеи и признаване на фактитѣ и естественитѣ съотношения. По сжщия начинъ и въ нравствената област настѣпва отрицание на суевѣрното преклонение предъ фантоми и, успоредно съ развоя на наукитѣ, засилване на любовта къмъ ближния (на алтруизма) и на волята за изпълнение на дълга.

Селимински усвоява искрено и пламенно тази позитивистична идеология, тѣй благоприятна за практическата му цель — за борбата противъ невежество и духовно робство въ България. Той гледа на нея съ възхищението, което хранятъ нѣкога философитѣ и политицитѣ, врагове на стария режимъ. Далечъ отъ всѣко съмнение въ разума на човѣчеството, — и вѣрвайки въ смѣлитѣ пророчества за усъвършенствуване като въ установенъ научно законъ, — той мечтае да настѣпятъ и въ отечеството му всички културни, социални и нравствени блага, съ които се гордѣе Европа презъ първата половина на XIX вѣкъ. И той иронизира въ 1862 г. „бабинитѣ приказки отъ незапомнени вѣкове“, дошли въ такъвъ комиченъ контрастъ съсъ „сегашния напредъкъ на народитѣ“; и той изтъква какъ „мждростта ежедневно открива законитѣ на природата, които вѣковетѣ на невежеството обясняваха съ просташки изрази“, за да „изповѣдва публично, че за нищо